

La màscara legal de la dominació

La campanya ja ha començat. L'electoral i la posterior, la del referèndum sobre la independència. Barrejades. Es van fixant les posicions, fins i tot les dels que no acaben de tenir-la clara. I el sistema de poder ordinari de l'Estat, amb els seus tentacles, ja ha reaccionat del tot. Ha assumit que el cop de l'Onze de Setembre no era només un cop d'efecte, sinó que la lesió ve de lluny i té afectacions òssies i musculars importants. En conseqüència, aquestes darreres setmanes, en plena precampanya de les eleccions catalanes, ja n'hem vist i sentit de tots colors. Però, substancialment, malgrat les diferències que mostren algunes portades de la premsa madrilenya o les declaracions de dirigents del PP i del PSOE, hi ha un nucli argumental compartit. Vista des del vestidor espanyol, hi ha una realitat inamovible, incontrovertible, segellada per un marc legal. Espanya és el tot que té sentit. Catalunya és la part, l'òrgan que té una funció però que no té vida pròpia. La nena juga amb la nina. La veu com un simple objecte, com una joguina. La nena pot tenir voluntat; però la nina no.

El nucli argumental nacionalista espanyol ja ha activat la legió de becaris del sistema establert; els que vetllen perquè res no canviï, ni allà ni aquí. Són els encarregats de proferir amenaces i de projectar ombres de dubte sobre alguns aspectes fonamentals de la mirada compartida, del nou "sentit comú", que ha permès la proliferació del sobiranisme català. En destacarem tres eixos fonamentals.

1. El negacionisme econòmic. Si l'argument econòmic sembla que ha resultat decisiu per fer créixer l'independentisme pragmàtic, surten "experts" que diuen que això del déficit fiscal és una gran engany; que no té res a veure amb els territoris perquè qui tributa són les persones; que d'espoli res de res; que ens ho hem mirat malament, que una mica de tracte fiscal injust potser sí, però que ni la meitat, i que un dia d'aquests ja ho arreglarem. Recentment, en aquesta mateixa pàgina, Miquel Puig ha posat en evidència les raons truculentes d'aquests *negacionistes* de l'espoli.

2. L'expulsió d'Europa. Si el clam popular planteja la proposta d'esdevenir un nou estat de la Unió Europea, els becaris vitalicis de l'altra branca de la ciència afirmen que això no serà possible i que una Catalunya independent quedaria fora de la Unió. De fet, ens vaticinen un horitzó dantesco, un seguit de plagues i càstigs que ells mateixos s'encarregarien de tramitar i administrar: fora d'Europa, fora de l'euro, sotmesos als efectes de boicots insospitats, immersos en una decadència que duraria generacions. En definitiva, sembla com si la inde-

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

pendència, per la via de l'exclusió europea, hagués de produir els efectes que la mala política econòmica centralista i discriminatòria encara no ha aconseguit. Si ho creguessin de veritat, si la seva previsió fos que els principals efectes econòmics i polítics de la independència serien aquests –que res no canviaria a Espanya i tot s'ensorraria a Catalunya; que ells continuarien a Europa i nosaltres seriem fora–, tindriem una negociació posterior al referèndum molt més senzilla.

3. La sacralització de la legalitat. Aquest tercer eix ho impregna tot; respon a una concepció de fons. La realitat no és la referència dels servidors lleials de l'Estat. La referència autèntica, la que no es pot ignorar, és la Constitució i el sistema legal teixit al seu voltant. La realitat, la voluntat de la gent, el respecte als procediments democràtics, la correcció de les injustícies i discriminacions...; no els fan ni fred ni calor. Tot allò que quedi al marge o més enllà d'aquesta legalitat queda desprotegit i serà perseguit per l'estat (de dret), que és l'autor últim i el braç executor d'aquella legalitat. Així, la dissidència o la voluntat de canvi –quan afecten el nucli sagrat– poden ser proscrits. I la proscripció acaba encobrint el vol rasant d'avions de combat, el comentari xenòfob, la falsedat informativa, la campanya difamatòria, l'amenaça imperial o la grolleria desqualificad-

ra. En la seva concepció, la legalitat no és sinó la cobertura jurídica de la dominació política i econòmica. Pel nacionalisme espanyol, la legalitat adaptada durant la Transició ha esdevingut el laberint contractual que ha de garantir a perpetuïtat la nostra condició colonial.

Ara, davant del risc que a Catalunya obrim definitivament el procés de descolonització, d'emancipació, han aparegut també manifestos d'intel·lectuals acreditats de la metròpoli. Ortodoxos en l'argumentari triangular (s'ha exagerat l'espoli, us quedareu fora d'Europa, no hi ha democràcia fora de la legalitat), els d'alguna tradició progressista ens demanen tornar al diàleg. Ara? Que no havíem dialogat fins ara? On diuen tornar al diàleg només s'hi endevina la posada al dia dels mecanismes de la nostra subordinació, de la seva dominació. Ja només els faltaria un nou manifest –federalista del tot, no cal dir-ho– que declarés que, malgrat el desagraïment català, el seu altruisme és incansable; que només ens aguanten per solidaritat i per responsabilitat; perquè no podrien viure veient-nos patir, sols, abandonats, deixats de la mà de Déu, sense cap altre bagatge que els nostres recursos, les nostres energies i les nostres llibertats.

Vivim una crisi política i econòmica, una revolució democràtica, un canvi d'hegemonia i un procés d'emancipació social i nacional. Tot alhora. Encara que la nena marranegi, la nina és un subjecte. I ha començat a jugar.

La nena, Espanya, juga amb la nina, Catalunya. La veu com un simple objecte, com una joguina. La nena pot tenir voluntat, però la nina no

